Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2026)0220

Доклад на Комисията относно Косово за 2025 г.

Резолюция на Европейския парламент от 17 юни 2026 г. относно доклада на Комисията относно Косово за 2025 г. (2025/2252(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид Споразумението за стабилизиране и асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Косово, от друга страна[1], в сила от 1 април 2016 г.,

– като взе предвид кандидатурата на Косово за членство в Европейския съюз от 15 декември 2022 г.,

– като взе предвид кандидатурата на Косово за членство в Съвета на Европа от 12 май 2022 г.,

– като взе предвид Рамковото споразумение между Европейския съюз и Косово относно общите принципи за участие на Косово в програми на Съюза[2], което е в сила от 1 август 2017 г.,

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/1529 на Европейския парламент и на Съвета от 15 септември 2021 г. за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП III)[3],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2023/850 на Европейския парламент и на Съвета от 19 април 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1806 за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени

---

1 ОВ L 71, 16.3.2016 г., стр. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2016/342/oj.
2 ОВ L 195, 27.7.2017 г., стр. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2017/1388/oj.
3 ОВ L 330, 20.9.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.

от това изискване[4], що се отнася до Косово, с който се разрешава безвизово пътуване за притежателите на косовски биометрични паспорти, считано от 1 януари 2024 г.,

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1449 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за създаване на Инструмента за реформи и растеж за Западните Балкани[5],

– като взе предвид заключенията на председателството от заседанието на Европейския съвет в Солун, проведено на 19 и 20 юни 2003 г.,

– като взе предвид срещите на върха ЕС – Западни Балкани, проведени в София, Загреб и Бърдо край Кран съответно през 2018 г., 2020 г. и 2021 г., и последващите декларации,

– като взе предвид срещата на лидерите от Западните Балкани на 1 юли 2025 г. в Скопие, Северна Македония, относно плана за растеж за Западните Балкани,

– като взе предвид декларацията от срещата на високо равнище ЕС – Западни Балкани, проведена на 17 декември 2025 г.,

– като взе предвид заключенията на председателството от 16 декември 2025 г. относно разширяването,

– като взе предвид Берлинския процес, стартиран на 28 август 2014 г.,

– като взе предвид заключенията на председателя от срещата на високо равнище относно Берлинския процес през 2025 г., проведена на 22 октомври 2025 г.,

– като взе предвид съобщението на Комисията от 6 октомври 2020 г., озаглавено „Икономически и инвестиционен план за Западните Балкани“ (COM(2020)0641),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 8 ноември 2023 г., озаглавено „Нов план за растеж за Западните Балкани“ (COM(2023)0691),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 20 март 2024 г. относно реформите и прегледите на политиките преди разширяването (COM(2024)0146),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 4 ноември 2025 г., озаглавено „Съобщение относно политиката на ЕС за

---

4 ОВ L 110, 25.4.2023 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/850/oj.

5 ОВ L, 2024/1449, 24.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

разширяване за 2025 г.“ (COM(2025)0690), придружено от работния документ на службите на Комисията, озаглавен „Доклад за Косово за 2025 г.“ (SWD(2025)0752),

– като взе предвид Договора за създаване на Енергийна общност, подписан в Атина на 25 октомври 2005 г., който има за цел да разшири правилата на вътрешния енергиен пазар на ЕС, така че да обхванат Югоизточна Европа,

– като взе предвид Резолюция 1244 от 10 юни 1999 г. на Съвета за сигурност на ООН, консултативното становище на Международния съд от 22 юли 2010 г. относно съответствието с международното право на едностранното обявяване на независимост по отношение на Косово и Резолюция 64/298 на Общото събрание на ООН от 9 септември 2010 г., в която се признава съдържанието на становището на Международния съд и се приветства готовността на ЕС да улеснява диалога между Сърбия и Косово,

– като взе предвид трайното привеждане на Косово в съответствие с общата външна политика и политика на сигурност на ЕС,

– като взе предвид първото споразумение относно принципите, уреждащи нормализирането на отношенията между Сърбия и Косово, от 19 април 2013 г. и споразуменията от 25 август 2015 г., както и текущия диалог за нормализиране на отношенията, провеждан с посредничеството на ЕС,

– като взе предвид Брюкселското споразумение от 27 февруари 2023 г. и Охридското споразумение от 18 март 2023 г. и приложението към него относно изпълнението му,

– като взе предвид постоянното присъствие и мандат на ръководените от НАТО сили в Косово, които продължават да спомагат за поддържането на безопасна и сигурна среда и свобода на движение в Косово,

– като взе предвид Решение (ОВППС) 2025/1161 на Съвета от 5 юни 2025 г. за изменение на Съвместно действие 2008/124/ОВППС относно мисията на Европейския съюз в областта на върховенството на закона в Косово (EULEX Косово)[6], с което мандатът на мисията бе удължен до 14 юни 2027 г.,

– като взе предвид окончателния доклад на мисията на Европейския съюз за наблюдение на избори във връзка с парламентарните избори, проведени в Косово през 2025 г.,

---

6 ОВ L, 2025/1161, 6.6.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/1161/oj.

– като взе предвид предходните си резолюции относно Косово,

– като взе предвид съвместните препоръки, приети на 12-ото заседание на Парламентарния комитет по стабилизиране и асоцииране ЕС – Косово, проведено на 9 декември 2024 г.,

– като взе предвид индекса за възприятие на корупцията на „Трансперънси интернешънъл“ за 2025 г.,

– като взе предвид световния индекс за свобода на печата за 2025 г., публикуван от „Репортери без граници“,

– като взе предвид констативната командировка в Прищина на платформата на Съвета на Европа за безопасност на журналистите от 24 и 25 март 2026 г.,

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид доклада на комисията по външни работи (A10-0166/2026),

А. като има предвид, че политиката на разширяване е сред най-ефективните инструменти на външната политика на ЕС, една от най-успешните политики за стимулиране и насърчаване на основните реформи в държавите, обхванати от процеса на разширяване, и стратегическа геополитическа инвестиция в дългосрочен мир, стабилност и сигурност на целия континент;

Б. като има предвид, че демокрацията, правата на човека и върховенството на закона са ключовите ценности, на които се основава ЕС; като има предвид, че в контекста на процеса на разширяване не може да се прави компромис с тези основни ценности;

В. като има предвид, че конституцията на Република Косово е една от най-прогресивните по отношение на правата на малцинствата;

Г. като има предвид, че всяка страна, обхваната от процеса на разширяване, се оценява стриктно въз основа на собствените ѝ заслуги; като има предвид, че графикът и напредъкът във връзка с присъединяването се определят в зависимост от изпълнението на необходимите реформи и спазването на набор от критерии и общи европейски ценности; като има предвид, че процесът на присъединяване не може да продължи без осъществяването на необходимите реформи;

Д. като има предвид, че пътят на Косово към членство в ЕС зависи също и от нормализирането на отношенията със Сърбия и от добросъседските отношения;

Е. като има предвид, че запазването на почтеността на

демократичните процеси се превърна в централно съображение в политиката на разширяване на ЕС; като има предвид, че Косово е подложено на външна намеса и кампании за дезинформация, по-специално от страна на Русия, включително чрез сръбски националистически медии, чиято цел е дестабилизиране на демократичните институции, подкопаване на общественото сближаване и възпрепятстване на европейската интеграция на Косово; като има предвид, че укрепването на демократичната устойчивост е неразделна част от изпълнението на политическите критерии за присъединяване;

Ж. като има предвид, че за разлика от общата европейска линия, независимостта на Косово все още не е призната от Кипър, Гърция, Румъния, Словакия и Испания;

Ангажимент за присъединяване към ЕС

1. приветства трайния ангажимент на Косово за присъединяване към ЕС, който отразява ясен стратегически геополитически избор за повишаване на сигурността, силна привързаност към Европа, широк междупартиен консенсус относно европейската интеграция и високо равнище на обществена подкрепа за европейския път на Косово, по-специално чрез развитието на близки и конкретни отношения с ЕС;

2. отново изразява твърдото си убеждение, че бъдещето на Косово е в ЕС, особено предвид настоящата геополитическа динамика в региона, бързите мащабни промени в световната политика и нарастващата конкуренция с авторитарни режими; подчертава, че сближаването между Косово и ЕС е част от постепенен процес на интеграция, който излиза извън рамките на чисто официалното присъединяване; подчертава, че осезаемите форми на сътрудничество и постепенна интеграция, например секторните партньорства, участието в програми на ЕС като „Еразъм +“ и включването в някои политики на ЕС, са жизненоважни лостове за укрепване на връзките с Косово; подчертава, че тези инструменти спомагат за консолидиране на привързаността на Косово към Европа и за справяне с геостратегическите предизвикателства в региона, например чрез предотвратяване на влиянието на външни участници, без да се засягат скоростта или резултатът от процеса на разширяване;

3. приветства сформирането на 12 февруари 2026 г. на новото Събрание и новото правителство на Косово в резултат на демократичните предсрочни парламентарни избори, проведени през декември 2025 г., след повече от година на политическа безизходица и дълбока политическа поляризация; при все това изразява съжаление от парализирания политически процес през 2025 г., който доведе до „изгубена година“ за Косово; изразява съжаление също, че националното събрание не успя да избере

нов президент в рамките на конституционния срок; отбелязва разпускането на националното събрание с президентски указ от 6 март 2026 г. и последвалата присъда на Конституционния съд за отмяна на това решение и за предоставяне на срок от 34 дни на членовете на Събранието за избор на нов президент, като в случай на неуспех страната би била принудена да проведе нови избори; отбелязва неуспешните опити за избор на президент в рамките на този срок и последвалото обявяване на нови парламентарни избори за 7 юни 2026 г.;

4. приветства обаче обстоятелството, че на 13 февруари 2026 г. националното събрание на Косово ратифицира споразуменията по линия на Инструмента за реформи и растеж; отбелязва, че по този начин Косово получава достъп до значителни безвъзмездни средства и заеми при преференциални условия, насочени към постигане на напредък по ключови реформи, ускоряване на икономическото сближаване и напредване по пътя към Европа; изразява дълбоко съжаление, че заради „изгубената година“ и риска от още пропуснато време поради предизборната кампания, страната може да не успее да изпълни всички необходими реформи в срок и съответно да изгуби значителна финансова подкрепа по линия на Инструмента за реформи и растеж;

5. подчертава, че едно убедително разширяване стъпва на основан на заслуги процес, като за него се изисква траен и необратим реформаторски импулс и стриктно изпълнение на реформите, които да отговарят на стандартите на ЕС, и по-специално на критериите от Копенхаген; призовава Косово да ускори напредъка си в изпълнението на свързаните с ЕС реформи, по-специално в областта на принципите на правовата държава, основните свободи и борбата с корупцията, особено корупцията по високите етажи на властта, и да продължи и засили ангажимента си към европейските ценности и стандарти; подчертава, че всяка предприсъединителна подкрепа и свързана с нея финансова помощ трябва да останат строго обусловени с измерими и проверими резултати в тези области; припомня във връзка с това колко е важно да се спазват принципите на правовата държава, да се гарантира зачитането на всички мнения и да се прилагат ефективно законите на практика; подчертава, че са необходими промяна на приоритетите и постигане на осезаем напредък по тези реформи, за да може Косово да засили привързаността си към Европа и да се върне към пътя си на присъединяване към ЕС; подчертава, че разширяването предполага също така задълбочена подготовка от страна на институциите на ЕС и на държавите членки, за да се гарантира успешната интеграция на евентуалните нови членове, като същевременно се зачитат икономическата стабилност на вътрешния пазар, социалните и екологичните стандарти и правилното функциониране на институциите на ЕС;

6. подкрепя кандидатурата на Косово за членство в ЕС, внесена през декември 2022 г.; отново призовава държавите членки в рамките на Съвета да приканят Комисията да представи своевременно своя въпросник, както и становището си относно достойнствата на кандидатурата на страната за членство, а също така да призоват Съвета да действа без забавяне след това, включително като предостави на Косово статут на страна кандидатка, след като съответните критерии бъдат изпълнени; призовава петте държави членки, които все още не са признали независимостта на Косово, да го направят незабавно, като дадат възможност на Косово да постигне напредък на равни начала с другите кандидати; припомня консултативното становище на Международния съд от 22 юли 2010 г., в което се посочва, че едностранното обявяване на независимост от страна на Косово не нарушава общото международно право;

7. отново изразява пълната си подкрепа за кандидатурата на Косово за членство в Съвета на Европа, за плана за стратегическа ориентация на страната за присъединяване към програмата „Партньорство за мир“ на НАТО, както и за кандидатурите на Косово за присъединяване към други международни организации; призовава съответните организации и държавите членки активно да подкрепят тези кандидатури; отбелязва, че сближаването на Косово с НАТО укрепва сигурността на Европа; призовава Комисията и Представителството на ЕС в Косово да увеличат усилията си за повишаване в Косово на видимостта и разбирането по отношение на ЕС и на конкретните ползи от едно по-силно партньорство между ЕС и Косово; настоятелно призовава Сърбия да не възразява срещу членството на Косово в Съвета на Европа и в други международни организации, тъй като това би било в противоречие със споразумението от 2023 г. между Косово и Сърбия относно пътя за нормализиране на отношенията между тях;

8. приветства Косово като надежден партньор на ЕС, както се вижда от продължаващото доброволно привеждане в съответствие с общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС) на ЕС, включително продължаващото прилагане на ограничителните мерки на ЕС срещу Русия и Беларус, ясното осъждане на агресивната война на Русия срещу Украйна и постоянно високото равнище на обществена подкрепа на гражданите на Косово за интеграция с ЕС; очаква Косово да поддържа това съответствие и да продължи усилията си за сдържане на руската заплаха;

9. приветства подписването на 18 март 2025 г. на тристранната декларация относно сътрудничеството в областта на отбраната между Косово, Албания и Хърватия, насочена към укрепване на отбранителните способности и засилване на сътрудничеството в

борбата с хибридните заплахи;

10. приветства дългоочакваното решение за отмяна на мерките на ЕС срещу Косово, включително освобождаването на 216 милиона евро в приоритетни договори и програмиране през декември 2025 г. и освобождаването на останалите 205 милиона евро в началото на 2026 г.; счита, че тези мерки бяха в явно противоречие с демонстрирания ангажимент на Косово към европейските ценности и привеждането му в съответствие с политиките на ЕС и че те вече не бяха оправдани, като се има предвид изпълнението на всички необходими изисквания; отбелязва отрицателното въздействие на тези мерки върху обществото в Косово, и по-специално върху местните общности, организациите на гражданското общество и малките и средните предприятия (МСП); поставя под въпрос липсата на прозрачност и предвидимост, недостатъчната публична информация и продължителния срок на мерките, въпреки изпълнението от страна на Косово на изискванията, определени от ЕС;

Демокрация и върховенство на закона

11. приветства цялостната положителна оценка на провеждането на парламентарните и местните избори през 2025 г., като отбелязва, че те протекоха по мирен, конкурентен и приобщаващ начин съгласно преразгледана избирателна рамка, приведена в съответствие с предишните препоръки на мисията на ЕС за наблюдение на избори; поздравява органите в Косово за въвеждането на електронна система за гласуване; отбелязва обаче, че при провеждането на изборите бяха установени някои недостатъци, и настоятелно призовава органите на Косово да отчетат това предвид при организирането на бъдещи избори;

12. приветства факта, че косовските сърби участваха в парламентарните и местните избори през 2025 г. и че четирима новоизбрани сръбски кметове заеха длъжността на мястото на предшествениците си албанци в общините със сръбско мнозинство в северната част на Косово; изразява обаче загриженост относно натиска, който беше упражнен върху гласоподавателите, зависими от сръбското социално подпомагане и заетост, така че да гласуват за представители на „Сръбска листа“ по време на парламентарните избори през февруари 2025 г.;

13. изразява съжаление от продължаващите опити за политизиране на независими институции, включително Централната избирателна комисия, и управленските недостатъци в рамките на независимата медийна комисия; призовава Косово да продължи да привежда правната рамка, уреждаща независимата медийна комисия, в съответствие с препоръките на Съвета на Европа и стандартите на ЕС, за да се укрепят регулаторната

независимост, правната сигурност и общественото доверие в медийния надзор; призовава органите да гарантират основани на заслуги назначения, както и прозрачност в процедурите за набиране на персонал и пълно зачитане на независимостта на тези институции; подчертава, че устойчивите демократични институции са първата линия на защита срещу манипулирането на информационната среда, скритото влияние и политически мотивираното изкривяване на обществения дебат; призовава Косово да създаде институционализирана рамка за демократична устойчивост, която да обединява националното събрание, правителството, независимите регулатори и изборната администрация, с ясно определени отговорности, редовни оценки на риска и публично докладване;

14. приветства факта, че организациите на гражданското общество работят в благоприятна като цяло среда, и призовава органите да включват пълноценно и от ранен етап гражданското общество в подготовката и изпълнението на свързаните с ЕС реформи; подчертава колко е важно повишаването на отчетността и прозрачността по отношение на публичното финансиране за организациите на гражданското общество; подчертава, че гражданското общество има ключова роля за насърчаване на демокрацията и плурализма и за стимулиране на доброто управление и социалния напредък;

15. поздравява органите за консултациите с Венецианската комисия относно пакета от проектозакони за съдебната система, включително закона за Прокурорския съвет на Косово; при все това остава загрижен по отношение на ограниченото прилагане на стратегията за принципите на правовата държава и недостатъчните последващи действия във връзка с реформите от страна на правителството, непълния съставна Съдебния съвет на Косово и забавянията при изпълнението на реформите в областта на правосъдието; изразява загриженост поради неприемането от страна на правителството на необходимия подзаконов акт, очертаващ организационната структура и механизмите за сътрудничество между специалното звено за разследване на косовската полиция и специалната прокуратура; приветства постигнатия напредък по отношение на назначаването на новия председател на Прокурорския съвет на Косово и очаква новият състав да бъде финализиран, след като националното събрание възобнови работата си; приветства назначаването на 17 нови съдии от Съдебния съвет на Косово в рамките на прозрачен и основан на заслуги процес и настоятелно призовава президента на Косово незабавно да потвърди тези назначения; настоятелно призовава Косово да предприеме решителни действия за преодоляване на недостатъците и да гарантира, че законодателството относно почтеността и отчетността на съдебната система е приведено в съответствие с европейските стандарти и съответните препоръки на Венецианската комисия;

16. приветства факта, че Косово намали административната тежест чрез изпълнението на програмата за предотвратяване и намаляване на административната тежест за периода 2025 – 2028 г. и плана за действие за периода 2025 – 2026 г.; приветства подобряването и приемането на изменения в Закона за държавните служители и призовава Косово да продължи да подобрява публичната си администрация и своята система за държавна служба, основана на заслугите; отбелязва, че стратегическата рамка на Косово за публичната администрация е налице, но не се прилага ефективно;

17. изразява дълбока загриженост от недостатъчния напредък, постигнат в борбата с корупцията като цяло; изразява съжаление от липсата на осезаем структурен напредък в тази област въпреки поетите ангажименти и подчертава, че корупцията продължава да бъде системен проблем, който подкопава функционирането на публичните институции и общественото доверие; отбелязва със загриженост влошената позиция на Косово в индекса за възприятие на корупцията за 2025 г., където то се нарежда на 76-о място от общо 182 държави и територии, т.е. с три места по-ниско, отколкото през 2024 г.; въпреки че това представлява тревожно отстъпление спрямо предишната тенденция на постепенно подобрение, Косово все пак остава по-напред в класацията от други държави в региона; призовава органите незабавно да приемат и приложат конкретни, ефективни и проверими мерки за подобряване на предотвратяването, разследването и наказателното преследване в областта на корупцията; призовава по-специално за бързо приемане на национална стратегия и план за действие за борба с корупцията за периода 2025 – 2028 г., за засилено използване на декларациите за имуществено състояние и плановете за почтеност и за по-ефективно прилагане на инструментите за конфискация в случаите на корупция; подчертава необходимостта от укрепване на независимостта и оперативния капацитет на органите за борба с корупцията и от гарантиране на ефективна координация между прокурорите, полицията и звената за финансово разузнаване; обръща внимание на факта, че предишните препоръки на Комисията относно укрепването на капацитета на Агенцията за предотвратяване на корупцията и относно прилагането на законодателството за борба с корупцията все още не са изпълнени; призовава за непрекъснато подобряване на качеството на разследванията по дела за корупция по високите етажи на властта;

18. изразява загриженост от ограничения напредък, постигнат в борбата срещу организираната престъпност; призовава за бързото приемане на национална стратегия и план за действие срещу организираната престъпност; подчертава значението на борбата с престъпните мрежи посредством укрепване на международното сътрудничество чрез обмен на разузнавателни

данни и чрез засилване на сътрудничеството между правоприлагащите органи и прокуратурата; призовава съседите на Косово да позволят на Косово да участва в международно сътрудничество на всички равнища, за да се увеличи максимално въздействието на борбата срещу организираната престъпност; подчертава необходимостта от задълбочаване на сътрудничеството в областта на борбата с наркотиците; призовава за по-нататъшно съгласуване във връзка с борбата срещу тероризма;

19. подчертава непрекъснатите усилия на EULEX да помага на органите на Косово за създаването на устойчиви и независими институции в областта на върховенството на закона; отбелязва, че продължаващите предизвикателства, включително ограничените правомощия за правоприлагане, са ограничили въздействието на работата на мисията; призовава за непрекъсната преоценка на добавената стойност, обхвата и стратегическите цели на мисията, за да се гарантира нейната целесъобразност и ефективност;

20. изразява загриженост във връзка с докладваните случаи на прекомерна употреба на сила и неправомерно поведение от страна на някои служители на косовската полиция в северната част на страната; призовава полицията на Косово да гарантира, че нейните служители спазват изцяло всички изисквания, свързани с принципите на правовата държава и правата на човека; припомня споделената отговорност на всички политически представители и всички хора в Косово за поддържането на мира и принципите на правовата държава;

Основни свободи и права на човека

21. отбелязва, че въпреки че правната и институционалната рамка за правата на човека като цяло е налице, прилагането ѝ продължава да бъде недостатъчно; приветства приемането на стратегията за защита и насърчаване на правата на общностите; приветства прилагането от Косово на решението на Конституционния съд относно собствеността на земята на манастира Дечани; призовава Косово да инвестира в по-ефективно прилагане на рамката за правата на човека;

22. признава, че конституцията на Косово е много прогресивна по отношение на правата на малцинствата; отбелязва със съжаление в този контекст, че петицията, подписана от близо 500 души, които исторически се самоопределят като българи, регистрирана в националното събрание на Косово през януари 2023 г., все още не е разгледана, и препоръчва техните права да залегнат в законодателството и да бъдат гарантирани на практика, за да се защити историческата, културната и политическата идентичност на българското малцинство;

призовава Косово да гарантира, че всички малцинства, признати съгласно закона за защита и насърчаване на правата на общностите и техните членове, са изцяло включени в конституцията на страната;

23. отбелязва, че системата на затворите в Косово е до голяма степен приведена в съответствие с минималните стандартни правила на ООН и Съвета на Европа; призовава за по-добра защита на правата на затворниците, особено тези на жените затворници, затворниците, принадлежащи към малцинство, и затворниците с проблеми с психичното здраве;

24. подчертава необходимостта да се укрепи прилагането на законодателството за защита на правата на уязвимите групи и лицата, принадлежащи към общности, различни от мнозинството, особено що се отнася до представителството им в публичните институции и използването на езици, включително като се гарантира равнопоставен и ефективен достъп до държавно образование на техния майчин език, както и достъп до здравеопазване и обществени услуги, зачитане на езиковите права и правата на собственост, подходящо представителство в централното и местното управление и опазване на материалното и нематериалното религиозно, традиционно и културно наследство; призовава Косово да увеличи усилията си за осигуряване на равни възможности за малцинствените групи, както и подходящо представителство в политическия и културния живот, обществените медии, администрацията и съдебната система; призовава за защита на религиозните малцинства в Косово и за гарантиране на достъп до местата за богослужение;

25. изразява съжаление, че жените от малцинствените групи, по-специално от общностите на ромите, ашкалите и гюптите, са изправени пред множество форми на дискриминация, особено в образованието, трудовата заетост и достъпа до здравеопазване; изразява загриженост, че администрацията в Косово не представлява по подходящ начин малцинствените общности, а броят на жените на висши длъжности продължава да бъде малък;

26. призовава Косово да засили прилагането на съществуващите механизми за защита на правата на различните от мнозинството общности, религиозните общности и общността на ЛГБТИК + чрез финализиране на новия Граждански кодекс, чието приемане все още предстои; продължава да бъде загрижен, че все още се използва дискриминационен език, насочен срещу жените и ЛГБТИК + лицата;

27. подчертава необходимостта от укрепване на равенството между половете и правата на жените в Косово; отбелязва, че до голяма степен е създадена правната и институционалната рамка относно

равенството между половете и борбата с насилието, основано на пола; приветства увеличеното финансиране за специализирани услуги за подкрепа, включително приюти за жертви на насилие, основано на пола, напълно функциониращата база данни за регистриране на случаи на домашно насилие и продължаващите усилия за повишаване на осведомеността; изразява загриженост обаче, че насилието, основано на пола, продължава да съществува и че изпълнението и правоприлагането продължават да бъдат недостатъчни, особено като се има предвид, че жените, особено тези от малцинствените общности, продължават да се сблъскват с множество форми на дискриминация;

28. отново призовава властите да подобряват вътрешният диалог и да работят реално и пряко с независимите организации на гражданското общество на косовските сърби, по-специално в северната част на страната, с цел изграждане на доверие, улесняване на ежедневния живот на косовските сърби и успешното им интегриране;

29. поздравява правителството за одобряването на стратегията за правата на хората с увреждания за периода 2025 – 2030 г., както и на свързания с нея план за действие за периода 2025 – 2027 г.; изразява съжаление обаче, че Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания все още не е приета от Косово; изразява загриженост относно недостатъчното съответствие на Косово с достиженията на правото на ЕС в това отношение и относно дискриминацията и пречките, пред които са изправени хората с увреждания, включително децата, при достъпа до образование, здравеопазване и социални услуги; призовава органите да укрепят защитата на техните права и да приемат проекта на закон за признаване на статута, за услугите и социалните придобивки;

30. подчертава, че е важно да се опази мултикултурното наследство на Косово, включително това на хърватската общност, като същевременно се подкрепят устойчивото местно развитие и ангажираността в живота на общността; приветства финансирания от ЕС проект, изпълняван от Програмата на ООН за развитие, който цели опазване и съживяване на културното наследство на Янево;

31. изразява съжаление, че новият проектозакон за учебниците все още не е приет от националното събрание на Косово; изразява загриженост, че изпълнението на образователната стратегия на Косово за периода 2022 – 2026 г. изостава и че финансирането за базовото обществено образование продължава да намалява; призовава Косово да приключи с приемането на проекта на закон за учебниците, да завърши преразглеждането на настоящите учебници и да осигури устойчиво и систематично обучение на учителите;

32. отбелязва плуралистичната медийна среда в Косово, но подчертава, че тя продължава да бъде крехка и изложена на различни форми на натиск; изразява дълбоко съжаление във връзка с липсата на напредък при гарантирането на свободата на изразяване и на ефективната защита на журналистите; изразява съжаление, че Косово е загубило 24 позиции по отношение на свободата на медиите и е на 99-то място в Световния индекс за свобода на печата за 2025 г., което представлява значително и тревожно отстъпление; отбелязва, че свободата на печата е основна европейска ценност и че Косово трябва да предприеме по-ефективни действия, отколкото понастоящем, за да я защитава;

33. отново изразява дълбоката си загриженост във връзка с влошаването на медийната среда и климата, в който работят специалистите в областта на информацията, и по-специално във връзка с нападенията и заплахите срещу журналисти и медийни работници, включително използването на обиден език, насочен към медиите, от високопоставени косовски длъжностни лица по време на предизборната кампания; изразява съжаление, че проектът на закон за защита на журналистическите източници все още не е приет, което лишава журналистите от адекватна правна защита; подчертава, че трябва да има нулева толерантност към физическите нападения срещу журналисти, и призовава за по-интензивно разследване и наказателно преследване на всички заплахи срещу медийни служители и за привеждане на свързаното с медиите законодателство в съответствие с достиженията на правото на ЕС, по-специално Европейския законодателен акт за свободата на медиите[7] и Директивата на ЕС за борба със стратегическите съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността[8], както и с други съответни международни задължения в областта на правата на човека; във връзка с това призовава органите да предприемат незабавни и конкретни мерки, за да гарантират независимостта на медиите, да се борят със сплашването и да осигурят среда, благоприятстваща свободната и плуралистична

---

7 Регламент (ЕС) 2024/1083 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. за създаване на обща рамка за медийните услуги на вътрешния пазар и за изменение на Директива 2010/13/ЕС (Европейски акт за свободата на медиите) (ОВ L, 2024/1083, 17.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

8 Директива (ЕС) 2024/1069 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. относно защитата на лицата, ангажирани в публично участие, срещу явно неоснователни искове или съдебни производства, с които се злоупотребява („стратегически съдебни производства, насочени срещу публично участие“) (ОВ L, 2024/1069, 16.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

журналистика;

34. изразява сериозна загриженост във връзка със съобщенията за натиск, упражняван върху журналисти от страна на политически участници и организирани престъпни групи, което доведе до случаи на автоцензура; отбелязва, че е възможно журналисти да се въздържат от участие в критични разследвания поради опасения за своята физическа безопасност или сигурност на работното място; освен това подчертава сведенията, че публичните органи могат да оттеглят рекламите от медиите, публикуващи критично съдържание, като по този начин упражняват непряк икономически натиск;

35. изразява загриженост, че приемането на проекта на закон за „Радио и телевизия Косово“ (RTK), обществения радио- и телевизионен оператор на Косово, все още не е приключило, и съответно призовава за бързото му приемане; подчертава необходимостта от гарантиране на устойчиво финансиране и независимост на обществения радио- и телевизионен оператор; изразява съжаление, че длъжността генерален директор на RTK е незаета от септември 2024 г. и че управителният съвет на RTK не разполага с кворум от декември 2024 г., което прави обществения радио- и телевизионен оператор на практика нефункциониращ и неспособен да изпълнява ролята си; призовава за балансиран, представителен и политически независим надзор на RTK; призовава органите на Косово да назначат членовете на управителния съвет на RTK и генералния директор на RTK чрез прозрачен и основан на заслуги процес, като по този начин гарантират ефективното функциониране на обществената услуга радио- и телевизионно разпространение в Косово; подчертава, че всяка реформа на обществения радио- и телевизионен оператор трябва да защитава редакционната независимост, да избягва политическо влияние и да гарантира устойчиво и прозрачно финансиране;

36. отбелязва със загриженост, че в Доклада за трафика на хора за 2025 г. се подчертава, че съответните органи в Косово не са изпълнили изцяло минималните стандарти за премахване на трафика на хора, въпреки че са демонстрирали по-големи усилия, включително по-висок процент на наказателно преследване и засилена подкрепа за жертвите;

37. изразява загриженост относно нарастващата дезинформация, включително относно междуетническо напрежение, разпространявана в държавите от региона от чуждестранни участници, по-специално от свързани с руската и сръбската държава източници и особено в периоди на избори, което допълнително допринася за политическата поляризация; продължава да бъде сериозно загрижен поради злонамерената външна намеса, усилията за дестабилизация и хибридните

заплахи, включително дезинформацията, генерирана с ИИ, и координираните онлайн кампании, насочени към оказване на влияние върху политическите процеси и общественото мнение; призовава за по-решителна институционална реакция и повишаване на медийната грамотност, което да се постигне чрез мерки, включващи по-интензивно обучение на учителите и съвременни учебни ресурси, както и по-голямо сътрудничеството с независимите медии, организациите за проверка на фактите и съответните програми на Съюза, така че да се насърчава критичното мислене и отговорното взаимодействие с цифровата среда; призовава Косово и неговите регионални партньори да останат единни и да задълбочат регионалното сътрудничество, както и да се задълбочи европейското сътрудничество с Косово в борбата с външните заплахи, дезинформацията, чуждестранната намеса, киберзаплахите и хибридните заплахи, които имат за цел да подкопаят европейската перспектива на страната и региона;

38. поздравява Косово за активното му участие в редица инициативи за регионално сътрудничество, например Централноевропейското споразумение за свободна търговия, Енергийната общност, Транспортната общност, Процеса за сътрудничество в Югоизточна Европа и Съвета за регионално сътрудничество;

39. поздравява органите на Косово за успешното прилагане на пътната карта за устойчиво решение за незаконното притежаване, злоупотребата и трафика на малки оръжия и леки въоръжения и взривни вещества; приветства високата степен на спазване на правилата, заложени в Протокола на ООН за огнестрелните оръжия;

Помирение и добросъседски отношения

40. припомня, че нормализирането на отношенията със Сърбия и изпълнението на всички споразумения, постигнати в рамките на диалога Белград – Прищина, остават неразделна част и основополагащ и необходим компонент от европейската перспектива на Косово; подчертава, че конкретният, траен и проверим напредък в тази област е от жизненоважно значение за укрепване на регионалната стабилност и постигане на напредък по европейската перспектива на страната; подчертава, че нормализирането не може да се разглежда като второстепенен въпрос, а трябва да остане абсолютен политически приоритет; подчертава, че е важно по-нататъшното укрепване на усилията на ЕС за посредничество между страните с оглед преодоляване на настоящата безизходица;

41. отново изразява пълната си подкрепа за диалога, воден със съдействието на ЕС, и приветства удължаването на мандата на Петер Сьоренсен като специален представител на ЕС за диалога

Белград – Прищина до 29 февруари 2028 г.;

42. отново призовава да се подобри качеството на процеса на диалог чрез участие на жените, повишена прозрачност спрямо обществеността и значимо участие на гражданското общество;

43. отново подчертава, че е важно да има конструктивен ангажимент от страна на органите на Косово и на Сърбия за постигане на напредък в изпълнението на Споразумението относно пътя за нормализиране на отношенията и приложението към него относно изпълнението му – споразумение, което остава валидно и правно обвързващо и за двете страни; призовава и Косово, и Сърбия да прилагат изцяло Брюкселското и Охридското споразумение, включително чрез създаването на Асоциация/общност на общините със сръбско мнозинство и премахването на противопоставянето на Сърбия срещу членството на Косово в регионални и международни организации, както и да избягват едностранни действия, които биха могли да подкопаят процеса на диалог;

44. приветства постигнатото на 14 март 2026 г. споразумение относно прилагането на законодателството на Косово относно чужденците, с което се въвеждат смекчаващи мерки за членовете на сръбската общност; отбелязва, че тази договореност спомага за осигуряване на непрекъснатост на достъпа до обществени услуги и избягва риска от фактическо изключване на косовските сърби; подчертава, че подобни решения допринасят за изграждането на доверие и представляват положителна стъпка към нормализирането на отношенията между Белград и Прищина и насърчаването на добросъседските отношения;

45. отбелязва некоординираното закриване на десетки подкрепяни от Сърбия институции в северната част на Косово;

46. очаква Сърбия да си сътрудничи изцяло с Косово, за да може да бъдат изправени най-после пред съда извършителите на терористичното нападение в Банска през 2023 г.; осъжда това, че Сърбия все още не е изправила пред съд извършителите, най-вече Милан Радойчич, бившия заместник-председател на партия „Сръбска листа“; отново заявява, че всички лица, отговорни за актове на насилие, трябва да бъдат подведени под отговорност и изправени пред правосъдието незабавно, в съответствие с принципите на върховенство на закона и законосъобразна процедура; решително осъжда нападението над канала Ibër-Lepenc/Ibar-Lepenac в северната част на Косово през ноември 2024 г. и призовава извършителите да бъдат бързо задържани и изправени пред съда; призовава Сърбия да отговори без по-нататъшно забавяне на искането на Косово от януари 2025 г. за правна взаимопомощ, свързана с това нападение, и да

сътрудничи изцяло на разследването;

47. отбелязва, че до 1590 безследно изчезнали лица остават в неизвестност, като между април 2024 г. и края на отчетния период през септември 2025 г. е била установена съдбата само на 26 изчезнали лица; призовава Косово и Сърбия да участват конструктивно и добросъвестно във всички технически дискусии, насочени към изясняване на съдбата на оставащите безследно изчезнали лица, включително чрез работната подгрупа по въпросите на криминалистиката, и да се въздържат от политизиране; приветства първото заседание на Съвместната комисия за безследно изчезналите лица, свикано от главните преговарящи на Косово и Сърбия през януари 2026 г. в рамките на диалога със съдействието на ЕС, и призовава за по-нататъшно сътрудничество за ускоряване на идентифицирането на масови гробове и обмена на информация;

48. призовава Сърбия да отвори и сподели цялата относима полицейска, военна и архивна документация, свързана с войната в Косово през 1998 – 1999 г., за да подкрепи истината, правосъдието и търсенето на отговорност, включително в случаи на свързано с конфликти сексуално насилие; отбелязва, че още не е изпълнено общото споразумение за споделяне на такава информация, и изразява загриженост относно разширяването на класификацията за поверителност, което поражда риск от допълнително забавяне на правосъдието и признанието за преживелите;

49. припомня, че е важно да се осигури пълен достъп до архивите на бившата югославска тайна служба (UDBA) и на тайната служба на Югославската народна армия (KOS), включително съхраняваните в Прищина и Белград, за да се предприеме щателно изследване и да се разгледа въпросът за престъпленията и престъпните организации от епохата на комунизма; подчертава, че отварянето на тези архиви в целия регион би допринесло за търсенето на истината, за справедливост за жертвите, за помирение и консолидиране на демократичното управление;

50. приканва Косово да продължи участието си в редица инициативи за регионално сътрудничество; отново подчертава значението на ръководените от НАТО сили в Косово за по-широкообхватната сигурност и приветства постоянните усилия на мисията за изглаждане и поддържане на безопасна и сигурна среда в Косово и в региона на Западните Балкани като цяло; припомня значението на тази мисия за по-нататъшното развитие на силите за сигурност на Косово чрез предоставяне на консултации, обучение и изграждане на капацитет; призовава държавите членки, които допринасят за силите на НАТО в Косово, да не намаляват присъствието си;

51. призовава за подновяване на усилията за опазване на религиозното и културното наследство в Косово, включително православните, ислямските, католическите и други обекти, като част от по-широк ангажимент за плурализъм, помирение и зачитане на общото културно наследство на Европа;

Социално-икономически реформи

52. отбелязва, че Косово е умерено подготвено в областта на икономическата и паричната политика и конкурентоспособността; подчертава, че Косово трябва да приведе фискалната си рамка в съответствие с достиженията на правото на ЕС и да преодолее структурните слабости, по-специално тясната производствена база и трудния достъп до финансиране за МСП; подчертава, че е важно да се гарантира устойчив икономически растеж, да се намали безработицата и да се укрепи системата на страната за социално подпомагане в съответствие с достиженията на правото на ЕС в социалната сфера; подчертава, че тя трябва да предприеме по-мащабни реформи за преодоляване на оставащите структурни слабости;

53. приветства констатацията на Комисията, че Косово е постигнало известен напредък в развиването на функциониращa пазарна икономика, по-специално чрез по-силен растеж, стабилен и устойчив банков сектор, намаляване на сивата икономика и по-бързо уреждане на търговските спорове; отбелязва, че продължава да преобладава сивата икономика, и призовава органите да предоставят на инспектората по труда ресурсите, от които той се нуждае, за да изпълнява пълноценно своите задачи;

54. приветства факта, че търговският съд на Косово ефективно разглежда делата, свързани с правата върху интелектуалната собственост; призовава търговския съд да продължи да си сътрудничи със Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост;

55. призовава за осигуряване на адекватна защита на труда, справедливо заплащане и прилагане на трудовото законодателство в съответствие със стандартите на ЕС; изразява съжаление, че социалният диалог в Косово продължава да бъде ограничен; призовава за целенасочена подкрепа за изграждането на капацитета на социалните партньори; призовава органите да гарантират независимостта и легитимната роля на признатите профсъюзи и основните права на работниците, по-специално правото на колективно договаряне, както в законодателството, така и на практика, в публичния и частния сектор; призовава органите на Косово да подновят мандата на Икономическия и социален съвет, да насърчават социалния диалог и да използват Инструмента за реформи и растеж за Западните Балкани, за да спомогнат за изграждането

на капацитета на социалните партньори;

56. приветства консолидирането на системата на възнагражденията съгласно закона за заплатите в публичния сектор; изразява съжаление обаче, че все още не са разгледани класификацията на длъжностите, систематизирането на постовете и решението на Конституционния съд за противоконституционните разпоредби; призовава органите да приемат проекта на закон за управлението на публичните финанси и да интегрират в законодателството оценките на фискалния риск и методологията за публичните инвестиции;

57. изразява загриженост, че очакваната продължителност на живота при раждане остава по-ниска от средната за ЕС и че детската смъртност остава най-високата в региона и значително по-висока от средната за ЕС; изразява съжаление, че напредъкът към всеобщо здравно осигуряване остава много ограничен и че продължава да съществува значителна неефективност; призовава органите да гарантират по-добър достъп до здравни услуги за всички граждани;

58. призовава Косово да даде приоритет на висококачественото професионално образование, на по-силните връзки между образованието и нуждите на пазара на труда и на целенасочената подкрепа за младите предприемачи и изследователи, за да се създадат надеждни перспективи за младите хора в страната;

59. насърчава Косово да продължи да сключва споразумения за координация в сферата на социалното осигуряване с държавите – членки на ЕС;

60. отбелязва, че Косово е постигнало известен напредък в подготовката за цифровата трансформация, включително в разширяването на онлайн услугите и 5G покритието; изразява съжаление, че понастоящем само 10% от обществените услуги се предлагат онлайн и че цифровизацията продължава да бъде фрагментирана; подчертава необходимостта Косово да приведе законодателството си в съответствие с относимото законодателство на ЕС в областта на цифровите технологии, включително Европейския кодекс за електронни съобщения, Директивата МИС 2, инструментариума на ЕС за киберсигурност на 5G технологиите, Акта за цифровите услуги, Акта за цифровите пазари и рамката на ЕС за цифрова самоличност; изразява съжаление, че Косово е приело само 8 от 14-те акта на вторичното законодателство, произтичащи от Закона за киберсигурността, и че както Агенцията за киберсигурност, така и Националният съвет за киберсигурност все още не са напълно в действие; призовава за приемане на всеобхватна стратегия за електронно управление, приведена в съответствие със

стандартите на ЕС, и за подобряване на оперативната съвместимост на системите на публичната администрация; призовава Косово да насърчава по-интензивно цифровизацията и да продължи да развива сигурни цифрови обществени услуги;

61. приветства първите стъпки, предприети от Косово за по-стратегически подход към научните изследвания и иновациите, включително началото на финансирането на мерки за подкрепа на иновациите и участието на Косово в мрежата от европейски цифрови иновационни центрове;

62. приветства предложението на Комисията за започване на преговори за разширяване на схемата на ЕС „роуминг като у дома“, така че да обхване Западните Балкани, включително Косово, с цел да се осигурят осезаеми ползи за гражданите и предприятията и да се укрепи регионалната свързаност; отбелязва, че тази инициатива се основава на съществуващите регионални договорености за роуминг; призовава за бързо приемане на мандатите за преговори и своевременно сключване на споразумения, за да се гарантира бърза и ефективна интеграция в зоната на ЕС „роуминг като у дома“;

Енергетика, околна среда, устойчиво развитие и свързаност

63. отбелязва, че Косово продължава да бъде силно зависимо от остарели електроцентрали, работещи с въглища, и трябва да ускори инвестициите в енергийна ефективност; приветства факта, че е постигнат известен напредък в енергийния сектор, по-специално със стартирането на търг за вятърна енергия с мощност 100 MW; настоятелно призовава Косово да ускори екологичния си преход и значително да намали зависимостта си от изкопаеми горива и въглищни електроцентрали; призовава ЕС да увеличи усилията си да помага на Косово за постигане на тези цели; призовава правителството на Косово да инвестира в диверсифициран енергиен микс, който укрепва сигурността на доставките; насърчава Косово да продължи усилията си за интегриране на своя пазар на електроенергия с европейските пазари на електроенергия, включително чрез ефективно прилагане на реформите на пазара на електроенергия и засилено трансгранично сътрудничество в електроенергийния сектор;

64. насърчава Косово да укрепи своя институционален и административен капацитет за изпълнение на стратегически инфраструктурни проекти, включително чрез използване на всеобхватни оценки на въздействието върху околната среда и мерки за устойчивост на етапа на планиране, както и да продължи да изпълнява предстоящите проекти за транспортна и енергийна свързаност; призовава Комисията и Косово да дадат приоритет на стратегическите проекти за свързаност на

Западните Балкани с европейските транспортни, енергийни и цифрови коридори и черноморското пространство, включително чрез енергийни междусистемни връзки, мерки за енергийна ефективност, инвестиции във възобновяеми енергийни източници, интегриране в единната зона за плащания в евро (SEPA) и подобрен достъп до финансиране за МСП; подчертава, че тези инвестиции увеличават социално-икономическото сближаване, геостратегическата устойчивост и европейската икономическа сигурност;

65. настоятелно призовава Косово да увеличи защитените зони в страната и да гарантира, че се предприемат подходящи мерки за управление на защитените зони и обектите от културно-историческото наследство, така че да се опази биологичното разнообразие, включително ключовите местообитания на критично застрашения балкански рис; приветства продължаващото сътрудничество на Косово със Северна Македония и Албания по отношение на трансграничния национален парк „Шар планина“; насърчава Косово да увеличи и ускори допълнително усилията за сътрудничество със съседните държави, за да се определят трансграничните защитени зони и да се изготвят съгласувани планове за трансгранично управление; настоятелно призовава Косово да измени закона за управление на отпадъците и да прилага закона относно изменението на климата;

°

° °

66. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на председателя на Европейския съвет, на Комисията, на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на правителствата и парламентите на държавите членки, както и на президента, правителството и националното събрание на Косово.